

ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ
RA SYUNIK MARZ

ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ RA SYUNIK MARZ

<i>Մարզկենտրոնը՝ ք. Կապան</i>	<i>Marz centre Kapan town</i>
<i>Տարածաշրջանները</i>	<i>Territoires</i>
Կապան,	Kapan,
Գորիս,	Goris,
Սիսիան,	Sisian,
Մեղրի	Meghri
<i>Քաղաքները՝</i>	<i>Towns</i>
Կապան,	Kapan,
Գորիս,	Goris,
Սիսիան,	Sisian,
Մեղրի,	Meghri,
Ագարակ,	Agarak,
Քաջարան,	Qajaran,
Դաստակերտ	Dastakert

ՀՀ Սյունիքի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հարավում:

Մարզը հյուսիսից սահմանակից է ՀՀ Վայոց ձորի մարզին, հարավից *պետական սահմանով* սահմանակից է Իրանին (սահմանի երկարությունը 42 կմ է), արևմուտքից՝ Նախիջևանին և արևելքից՝ Ադրբեջանին:

Syunik marz is situated in the south of the Republic of Armenia.

In the North the marz *borders* with RA Vayots Dzor marz, in the South it borders with Iran, (the length of border is 42 km), in the West - Nakhijevan and in the East - Azerbaijan.

Տարածքը Territory	4506 քառ. կմ/ sq. km
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը Territory share of the marz in the territory of RA	15.1%
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	7
Գյուղական համայնքներ Rural communities	102
Քաղաքներ Towns	7
Գյուղեր Villages	127
Բնակչության թվաքանակը 2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Population number as of January 1, 2008	152.8 հազ. մարդ / ths. persons
<i>այդ թվում՝ including</i>	
քաղաքային urban	103.7 հազ. մարդ / ths. persons
գյուղական rural	49.1 հազ. մարդ / ths. persons
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը Share of urban population size	67.9 %
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը, 2007թ. Share of marz population size in RA population size, 2007	4.7 %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր (2007թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ) Agricultural land (as of 1st July, 2007)	333598 հա /ha
այդ թվում՝ վարելահողեր <i>including - arable land</i>	43827 հա/ ha

Օգտակար հանածոներով հանրապետության ամենահարուստ մարզն է: Դրանցից կարևորագույններն են՝ գունավոր (պղինձ, մոլիբդեն, ցինկ, կապար) և ազնիվ (սկի, արծաթ) մետաղները, ինչպես նաև ոչ մետաղային օգտակար հանածոների մի ամբողջ շարք (շինարարական և երեսապատման քարեր, բազալտային հումք, կրաքարի և այրվող թերթաքարերի, մարմարի, գրանիտի պերլիտի և դիատոմիտների պաշարներ):

Կապան քաղաքից հարավ՝ Ծավ գետի կիրճում գտնվում է աշխարհի ամենամեծ բնական սուսիների ռելիկտային պուրակը, որը զբաղեցնում է 60 հա տարածություն (ծառերի տարիքը հաշվվում է հարյուրամյակներով): Այդ եզակի պուրակի որոշ ծառերի տրամագիծը հասնում է 3 մ-ի, իսկ բարձրությունը՝ 40-45 մ-ի:

Քաղաքից 4 կմ հեռու, Ողջի գետի աջ ափին, թավուտ անտառում է գտնվում Վահանավանքը (X-րդ դար)՝ պատմական Սյունիքի հոգևոր և մշակութային կենտրոններից մեկը, իսկ 25 կմ հեռավորության վրա՝ նեղ կիրճերով, թավուտ անտառներով **Շիկահողի պետական արգելոցը:**

Ծովի մակերևույթից 3250 մ բարձրության վրա փռված Կապույտ լճից սկիզբ է առնում **Մեղրի գետը**, իսկ Կապուտջուղ լեռան (3905 մ) հալոցքաջրերից՝ Կապուտջուղ գետը, որի հետ Քաջարանց գետի միահյուսումից կազմավորվում է Ողջի գետը:

Որոտանի կիրճում են գտնվում Տաթևի ՀԷԿ-ը՝ Որոտանի ՀԷԿ-երի կասկադի առաջնեկը և Շամբի ջրամբարը, որտեղից 18 կմ երկարությամբ թունելով ջուրը հասնում է Տաթևի ՀԷԿ-ի տուրբիններին:

Միսիանից 6 կմ հեռավորության վրա է գտնվում **Շաքիի ջրվեժը**՝ Փոքր Կովկասի լեռների ամենախոշոր ջրվեժը (բարձրությունը 18 մ):

ՀՀ Սյունիքի մարզը, գրավելով ռազմավարական և աշխարհաքաղաքական նշանակության կարևոր դիրք, ունենալով բնահումքային հարուստ պաշարներ, արտադրական մեծ ներուժ և հանդիսանալով հանրապետության ամենախոշոր վարչական ու տնտեսական մարզերից մեկը, միաժամանակ մնում է համեմատաբար քիչ բնակեցված և տնտեսապես թույլ յուրացված, ինչը մասամբ պայմանավորված է մայրաքաղաքից ունեցած մեծ հեռավորությամբ և տրանսպորտային հաղորդակցության այլընտրանքային միջոցների բացակայությամբ:

Մարզի տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը **արդյունաբերության և գյուղատնտեսության ճյուղերն** են:

2007թ.-ին **մարզի տնտեսության հիմնական ճյուղերի** տեսակարար կշիռները հանրապետության համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն՝ 17.2 %,
- գյուղատնտեսություն՝ 9.1 %,
- շինարարություն՝ 3.6 %,
- մանրածախ առևտուր 0.9 %,
- ծառայություններ՝ 0.8 %:

Մարզի արդյունաբերության հիմնական ճյուղը **հանքարդյունաբերությունն** է և **էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը**: Մարզում արտադրվող էլեկտրա-

It is the richest marz of the republic with useful minerals. The most important of them are non-ferrous metals (copper, molybdenum, zinc, lead) and noble metals (gold, silver) and also non-metal useful minerals (construction and decorative stones, basalt raw materials, limestone and burnt shale marble and granite resources).

The biggest world sycamore relict park is situated in the Tsav river pass at the south of Kapan town that occupies 60 ha territory (trees age is numbered by centuries). Some trees' s diameter of this exceptional park reaches 3 m and the height is 40-45 m.

In 4 km distance from the town, on the right bank of Voghji river is situated Shikahogh state preservation. In the depths of forest Vahanavanq (X century is situated, which is one of spiritual and cultural centers of Syunik marz and in 25 km distans in narrow defines and the depths of forest the **Shikahogh state preservation**).

Meghri river begins from Kapuyt lake situated at the height of 3250 m above sea level and Kaputjugh river – from melt water of Kaputjugh mountain (3905 m) that interlacing with Qajarants river forms Voghji river.

Tatev hydro-electric station, i.e. the firstling of Vorotan hydro-electric stations cascade and Shamb reservoir are situated in the Vorotan pass, from where a water by tunnel with a length of 18 km reaches to turbines of Tatev hydro-electric station.

Shaki waterfall, the biggest waterfall (18 m) of **Small Caucasus** mountains is situated in 6 km distance from Sisian.

RA Syunik marz occupying strategic and geographic-political important position, having rich resources of natural raw materials, industrial big capacity and being one of the biggest administrative and economic regions of the republic, at the same time is remained as a one of not enough inhabited and economically developed marzes, which is connected with a big distance from the capital and lack of alternative modes of transport communication.

The most developed branches of **economy are industry and agriculture**.

In 2007 the share of **economy main branches** of RA Syunik marz in total volume of correspondent branches of the republic comprised

- industry 17.2 %,
- agriculture 9.1 %,
- construction 3.6 % ,
- retail trade 0.9 %,
- services 0.8 %.

The main branches of marz **industry** are mining industry and production of electric energy. The prevailing part of electrical energy produced in the marz

էներգիայի գերակշիռ մասը բաժին է ընկնում Որոտանի ՀԷԿ-ի կասկադին:

Գյուղատնտեսությունը հիմնականում մասնագիտացած է **բուսաբուծության** (մասնավորապես՝ հացահատիկային մշակաբույսերի և կարտոֆիլի արտադրություն) և **անասնաբուծության** (մասնավորապես՝ խոշոր եղջերավոր անասունների բուծում) մեջ:

Քեռնատղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

Մարզի տարածքով է անցնում Հայաստանի Իրանի հետ կապող ավտոմայրուղին, որն էական դեր ունի մարզի տնտեսության զարգացման գործում: 2007թ.-ին շահագործման է հանձնվել «Կապան-Ծավ-Մեղրի» ռազմավարական նշանակություն ունեցող ավտոմայրուղին, որը, որպես այլընտրանք «Կապան-Քաջարան-Մեղրի» միջպետական ճանապարհին՝ տեխնիկական ցուցանիշներով գերազանցում է վերջինիս:

Կապան քաղաքը (2007թ. տարեվերջ՝ 45.5 հազ. բնակիչ) գտնվում է Խուստուփ լեռան ստորոտում (3201 մ): Հանրապետության խոշոր արդյունաբերական քաղաքներից մեկն է:

Տնտեսության առաջատար ճյուղն **արդյունաբերությունն է**, ընդհանուր ծավալում գերակշռողը **հանքարդյունաբերությունն է**, որից կարևորագույններն են գունավոր և ազնիվ մետաղների արդյունահանումը:

Որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն մաս **մշակող արդյունաբերությունը** (սննդամթերքների, կարի, ոչ հանքային շինանյութերի, ալյումինե և մետաղապլաստիկ իրերի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների, կահույքի և սարքավորանքի արտադրության) և **էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը**:

Քաջարան քաղաքը (2007թ. տարեվերջին՝ 8.5 հազ. բնակիչ) հանրապետության **գունավոր մետալուրգիայի կենտրոնն է**՝ պղնձի և մոլիբդենի հզոր հումքային բազա հանդիսացող հազվագյուտ հանքավայրի շահագործման հիման վրա:

Տնտեսության հիմնական և առաջատար ճյուղը **հանքարդյունաբերությունն է**: Քաղաքի տնտեսության մեջ իր բաժինն ունի մաս **մշակող արդյունաբերությունը**, որի մեջ հատկապես առանձնանում են սննդամթերքի և պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրությունը:

Գորիս քաղաքի (2007թ. տարեվերջին՝ 23.1 հազ. բնակիչ) տնտեսության հիմնական ճյուղը **արդյունաբերությունն է**: Հիմնականում զարգացած են **էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը, սննդամթերքների, մանածագործական արտադրատեսակների, կարի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների և էլեկտրասարքավորանքի արտադրությունները** :

Միսիան քաղաքի (2007թ. տարեվերջին՝ 16.7 հազ. բնակիչ) տնտեսության ծավալում գերակշռողը **էլեկտրաէներգիայի արտադրությունն է**, որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն մաս **սննդամթերքի և այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրությունները**:

belongs to Vorotan hydro-electric station cascade.

The **agriculture** of the marz is mainly specialized in plant growing (especially grains and potato growing) and animal husbandry (especially cattle farming).

Freight and passenger transportations in the marz are implemented by road transport of general use.

Armenia-Iran motor-road passes through the **marz**, which has a great importance for the marz economy development. In 2007 the “Kapan-Tsav-Meghri” motor-road of strategic importance was put into operation, which is alternative for “Kapan-Qajaran-Meghri” interstate road alternative and in technical indicators it surpassed the last one.

Kapan town (45.5 ths. inhabitants in the end of the year 2007) is situated at the foot of Khustup mountain (3201 m). It is one of big industrial towns of the republic.

The main branches of **economy** are industry and construction. The leading trend of industry is mining industry, especially non ferrous and noble metals production.

The manufacturing industry (production of food cloting, non-metallic construction materials aluminium and metal plastic products, wood and wood products, furniture and equipment) and electricity production have also the significant share.

Qajaran town (8.5 ths. inhabitants in the end of the year 2007) is the centre of the republican non-ferrous metallurgy, based on the exploitation of rare mine that is a powerful mine basis of cooper and molybdenum.

The main branch of **economy** is mining industry. Construction also has its part in the economy of the town.

Manufacturing industry, in particular, production of food and beverages, textile and sewing produce, machines and equipment, electric energy production and distribution comprised considerable part in the **Goris town** (in 2007 - 23.1 ths. inhabitants) economy. The footwear production was re-started (different types of sport and active rest footwear is produced).

Sisian town (16.7ths. inhabitants in 2007) economy is mainly specialized in mining industry, in particular, non metal mineral other produce production and manufacturing industry, of which food and beverages, textile and sewing produce productions.

Դաստակերտ քաղաքի բնակչությունը 2007թ. տարեվերջին կազմել է 0.3 հազ. մարդ: Ներկայումս աշխատանքներ են տարվում պղնձի և մոլիբդենի հանքերը վերագործարկելու համար:

Մեղրի քաղաքի (2007թ. տարեվերջին՝ 4.8 հազ. բնակիչ) տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը **մշակող արդյունաբերությունն** է: Որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն **էլեկտրատեղակայի և մրգերի պահածոների ու հյութերի արտադրությունը**:

Ագարակ քաղաքի (2007թ. տարեվերջին՝ 4.8 հազ. բնակիչ) տնտեսության առաջատար ճյուղը **հանքարդյունաբերությունն** է, որից կարևորագույնը գունավոր մետաղների արդյունահանումն է: **Քաղաքի տնտեսության** զարգացումը կապված է **պղնձամոլիբդենային արտադրության** հետ: Ագարակում է գտնվում Հաստատան-Իրան սահմանային և մաքսային կետերը:

In the end of the year 2007 population number of **Dastakert town** comprise 0.3 ths. people.

The prevailing trend of **Meghri town** (4.8 ths. inhabitants) economy was manufacturing (food and beverages production organizations operate).

The main branch of economy of **Agarak town** (4.8 ths. inhabitants in 2007) is mining industry, the main important of which is non ferrous metal production. The town economy development is connected to cooper and molybdenum production. Armenia-Iran border post, customs-house and cross-border market are situated in Agarak.

ՄԱՆԲԱԾԱՆ ԱՌԵՎՏԻ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ RETAIL TRADE UNITS

	Քանակը Number			
	2005	2006	2007	
Մանրածախ առևտրի օբյեկտներ, ընդամենը <i>այդ թվում՝</i>	408	436	415	Retail trade units, total <i>including</i>
խանութներ	129	139	138	shops
կրպակներ	263	280	248	kiosks
գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ	3	3	3	markets of agricultural produce
սպառողական ապրանքների շուկաներ	2	2	2	markets of consumer goods
առևտրի այլ օբյեկտներ	11	12	24	other trade units

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ EDUCATION ESTABLISHMENTS

	Քանակը Number			
	2005	2006	2007	
Հաստատություններ, ընդամենը <i>որոնցից՝</i>	209	204	210	Establishments, total <i>including</i>
մախադպրոցական պետական	52	50	55	pre-school establishment
հանրակրթական պետական դպրոցներ	123	124	123	state general education school
հանրակրթական ոչ պետական դպրոցներ	1	-	1	non-state general education school
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	19	18	18	music and art school youth creative(cultural) centre
պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	8	8	8	state secondary specialized education establishment
ոչ պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	1	-	-	non-state secondary specialized education establishment
պետական բարձրագույն ուսումնական	-	1	1	state higher education establishment
պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատության մասնաճյուղեր	2	1	2	branches of state higher education establishment
ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական	3	2	2	non-state higher education establishment

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԱՍԱՅՆՔՆԵՐ
URBAN COMMUNITIES

Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը	Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ*, մարդ Population de jure number as of January 1*, 2008, people
Կապան	Kapan	ք. Կապան	t. Kapan	45545
Ագարակ	Agarak	ք. Ագարակ	t. Agarak	4840
Գորիս	Goris	ք. Գորիս	t. Goris	23048
Դաստակերտ	Dastakert	ք. Դաստակերտ	t. Dastakert	306
Մեղրի	Meghri	ք. Մեղրի	t. Meghri	4801
Սիսիան	Sisian	ք. Սիսիան	t. Sisian	16665
Քաջարան	Qajaran	ք. Քաջարան	t. Qajaran	8487

ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՀԱՍԱՅՆՔՆԵՐ
RURAL COMMUNITIES

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը** 2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ Population de jure number** as of January 1, 2008, people
1	Ագարակ	Agarak		179
2	Ալվանք (նախկինում՝ Ալդարա)	Alvanq (formerly Aldara)		360
3	Ախլաթյան	Akhlatyan		506
4	Ակներ (նախկինում՝ Բռուն)	Akner (formerly Brun)		1357
5	Աղիտու	Aghitu		274
6	Աղվանի	Aghvani		89
7	Աճանան (նախկինում՝ Խալաջ)	Atchanan (formerly Khalaj)		153
8	Անգեղակոթ	Angeghakot		2039
9	Անտառաշատ	Antarashat		109
10	Աշոտավան	Ashotavan		644
11	Առաջածոր	Arajadzor		174
12	Արավուս	Aravus		209
13	Արծվանիկ	Artsvanik		567
14	Արևիս	Arevis		141
15	Բալաք	Balak		220
16	Բարձրավան	Bardzravan		178
17	Բնունիս	Brunis		190
18	Բռնակոթ	Brnakot		2386
19	Գեղանուշ	Geghanush	•Գեղանուշ/Geghanush •Գոմարան / Gomaran	297
20	Գեղի	Geghi	•Գեղի / Geghi •Գեղավանք/Geghavank •Կարդ / Kard •Կիցք (Քիրս)/ Kitsq (Kirs) •Վերին Գեղավանք (Փիրլու)/ Verin Geghavanq (Pirlu) •Քարուտ (Քյուրուտ) / Qarut (Qyurut)	146
21	Գետաթաղ	Getatagh		221
22	Գորայք	Gorayk		570
23	Գողեմնիս	Gudemnis		40
24	Դավիթ Բեկ	David Bek		813
25	Դարբաս	Darbas	•Դարբաս / Darbas •Շամբ / Shamb	1271
26	Եղեգ	Egheg		117
27	Եղվարդ	Eghvard		268
28	Թանահատ	Tanahat		75

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը ** 2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ Population de jure number ** as of January 1, 2008, people
29	Թասիկ	Tasik		294
30	Իշխանասար (նախկինում՝ Գլջլյուղ)	Ishkhanasar (formerly Ghzljugh)		253
31	Լեհվազ	Lehvaz		571
32	Լեռնաձոր	Lernadzor	<ul style="list-style-type: none"> •Լեռնաձոր / Lernadzor •Կավճուտ / Kavchut •Մուսալլամ / Musallam •Ներքին Գիրաթաղ / Nerqin Giratagh •Վերին Գիրաթաղ / Verin Giratagh 	551
33	Լիճք	Lichk		144
34	Լժեն	Ltsen		179
35	Լոր	Lor		418
36	Խդրանց	Khdrants		58
37	Խնածախ	Khntsakh		1100
38	Խնձորեսկ	Khndzoresk		2146
39	Խոզնավար	Khoznavar		413
40	Խոտ	Khot		1029
41	Ծավ	Tsav	<ul style="list-style-type: none"> •Ծավ / Tsav •Շիշկերտ / Shishkert 	376
42	Ծղուկ	Tsghuk		453
43	Կաղնուտ	Kaghnut		93
44	Կարճևան	Karchevan		273
45	Կոռնիձոր	Kornidzor		1297
46	Կուրիս	Kuris		79
47	Հալիձոր	Halidzor		634
48	Հարթաշեն	Hartashen		775
49	Հարժիս	Harjis		1013
50	Հացավան	Hatsavan		268
51	Չորաստան	Dzorastan		71
52	Ճակատեն	Chakaten		142
53	Մուցք	Mutsk		375
54	Ներքին Խնձորեսկ	Nerqin Khndzoresk		312
55	Ներքին Խոտանան	Nerqin Khotanan		73
56	Ներքին Հանդ	Nerqin Hand		75
57	Նժդեհ (նախկինում՝ Սոֆլու)	Njdeh (formerly Soflu)	<ul style="list-style-type: none"> •Նժդեհ (Սոֆլու)/Njdeh Soflu •Յղունի /Tsghuni 	201
58	Նորաշենիկ	Norashenik Nrnadzor		115
59	Նորավան	Noravan		529
60	Նոր Աստղաբերդ (նախկինում՝ Փայահան)	Nor Astghaberd (formerly Payahan)	<ul style="list-style-type: none"> •Նոր Աստղաբերդ (Փայահան) / /NorAstghaberd (Payahan) •Աջաբաջ / Ajabaj •Գետիշեն (Հաջաթին) / Getishen (Hajatin) •Ոչեթի (Չայքենդ) / Vocheti (Chaykend) 	72
61	Նռնաձոր (նախկինում՝ Նյուվարդի)	Nrnadsor (formerly Nyuvardi)		145
62	Շաղատ	Shaghat		1191
63	Շաքի	Shaki		1603
64	Շենաթաղ	Shenatagh		421
65	Շիկահող	Shikahogh		184
66	Շինուհայր	Shinuhayr		2898
67	Շվանիձոր	Shvanidzor		282
68	Շրվենանց	Shrvnantz		65

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը ** 2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ Population de jure number ** as of January 1, 2008, people
69	Շուռնուխ	Shurnukh	•Շուռնուխ/ Shurnukh •Աղբուլաղ /Aghbulagh •Վանանդ (Գուրդուլաղ) / Vanand (Ghurdulagh), •Չորակ (Փայտամշակման գ.կ.) / Dzorak (Village near wood-working factory)	208
70	Որոտան (Գորիսի տարածաշրջան)	Vorotan (Goris region)		291
71	Որոտան (Սիսիանի տարածաշրջան)	Vorotan (Sisian region)		298
72	Չափնի	Chapni		59
73	Սավարդ	Salvard		401
74	Սառնակունք	Sarnakunk		545
75	Սյունիք	Syunik	•Սյունիք / Syunik •Բարգուշատ (Արզնակ) / Bargushat (Arznak) •Դիցմայրի / Ditsmayri •Խորձոր/ Khordzor •Սզնակ (Ներքին •Գյոդաքլու) / Sznak (Nerqin Gyodaqlu)	1256
76	Սպանդարյան	Spandaryan		480
77	Սվարանց	Svarants		286
78	Սրաշեն	Srashen		92
79	Սևաքար	Sevaqar		98
80	Վահրավար	Vahravar		55
81	Վաղատին	Vaghatin		746
82	Վաղատուր	Vaghatur		469
83	Վանեք	Vanek		73
84	Վարդանիձոր	Vardanidzor	•Վարդանիձոր / Vardanidzor •Այգեձոր /Aygedzor •Թխկուտ (Մարալզամի) / Tkikut (Maralzami)	285
85	Վարդավանք (նախկինում՝ Վերին Գյոդաքլու)	Vardavanq (formerly Verin Gyodaqlu)		107
86	Վերին Խոտանան	Verin Khotanan		193
87	Վերիշեն	Verishen		2509
88	Տաթև	Tatev		892
89	Տանձավեր	Tandzaver		208
90	Տանձատափ	Tandzatap		100
91	Տաշտուն	Tashtun		137
92	Տավրուս (նախկինում՝ Դովրուս)	Tavrus (formerly Dovrus)		89
93	Տեղ	Tegh		2510
94	Տոլորս	Tolors		444
95	Տորունիք	Torunik		165
96	Ուժանիս	Ujanis		89
97	Ուլլծ	Uyts		571
98	Քաշունի	Qashuni		30
99	Քաջարան	Qajaran		190
100	Քարահունջ	Qarahunj		1302
101	Քարաշեն	Qarashen		635
102	Օխտար	Okhtar		114

**ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ 10000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ ԹԱՂԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2007թ.
SOME SOCIAL INDICATORS OF DISTRICT COMMUNITY WITH 10000 POPULATION IN RA SYUNIK
MARZ, 2007**

	Ընդամենը Total	նրանցից` including:		
		կանայք ¹ women ¹	տղամարդիկ ¹ men ¹	
Բնակչությունը, մարդ	10000	5049	4951	Population, person
Ծնվածներ, մարդ	115	55	60	Births, person
Մահացածներ, մարդ	82	39	43	Deaths, person
Ամուսնություններ	46	X	X	Marriages
Ամուսնալուծություններ	9	X	X	Divorces
Մեկ բնակչի ապահովվածությունն ընդհանուր բնակմակերեսով,քառ.մ	23.5	X	X	Total area of housing stock provided per inhabitant, square metre
Կրթության ոլորտ. հաճախումը կրթօջախներ, մարդ`				Education sphere, attendance to education establishments, person
նախադպրոցական	227	111	116	pre-school
հանրակրթական	1235	610	625	schools of general education
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան- ստեղծագործական կենտրոններ	138	97	41	musical, art schools, creative centers for children
միջին մասնագիտական	110	65	45	secondary
բարձրագույն մասնագիտական	158	92	66	higher
Առողջապահության ոլորտ`				Public health sphere
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	39041	annual attendance to polyclinic during the year (number of attendances)
Մարզիկներ, մարդ	94	8	86	Athletes, person
Զբաղվածներ, մարդ	3332	Employed, person
նրանցից` գիտական հիմնարկներում	-	-	-	of which - in Science establishments
նրանցից` գիտության դոկտոր	-	-	-	of which - doctors of Science
գիտության թեկնածուներ	-	-	-	candidates of Science
ուսուցիչներ	162	128	34	teachers
բժիշկներ	19	physicians
միջին բուժանձնակազմ	53	paramedical personnel
Գործազուրկներ /պաշտոնապես գրանցված/, մարդ	603	402	201	Unemployed /officially registered/ person
Սոցիալական ապահովության ոլորտ				Social insurance sphere
ընդհանուր կենսաթոշակառուներ, տարեվերջի դրությամբ, մարդ	1696	total pensioners/ as of the end of the year/ person
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	343	X	X	families that get poverty family benefit and one-time benefit
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում				Annual attendance during the year
գրադարան	38864	library
թատրոն	1356	theatre
համերգ	-	-	-	concert
թանգարան	386	museum
Իրավական ոլորտ				Law sphere
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	21	X	X	total crimes, during the year
այդ թվում` ոչ մեծ ծանրության	6	X	X	of which - not grave crime
միջին ծանրության	6	X	X	medium crime
ծանր	8	X	X	grave crime
առանձնապես ծանր	1	X	X	special grave crime

¹ Ցուցանիշները հաշվարկային են:
The indicators are accountable.